

UNODC

دفتر مقابله با جرم و مواد مخدر سازمان ملل متحد

همکاری فنی در زمینه جرم و مواد مخدر
در جمهوری اسلامی ایران
۲۰۱۱-۲۰۱۴

مواد مخدر، جرائم سازمان یافته و فساد، سلامت، بایرداری و توسعه را در بسیاری از مناطق دنیای امروز مورد تهدید قرار داده اند. رویارویی با این چالشهای جهانی یک مسئولیت مشترک است. دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل متحد در این میان نقش تعیین کننده ای به عنوان کارگزار امین ایفا می کند که در جهت دست یافتن به سلامت و بهداشت کارهای مقابله ای مبتنی بر حقوق بشر به کشورهای عضو سازمان ملل متحد یاری می رساند.

یوری فدوتوف

مدیر اجرایی دفتر مقابله با مواد مخدر سازمان ملل متحد

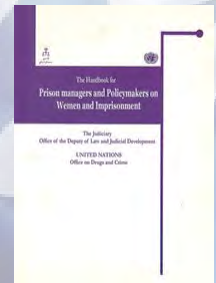
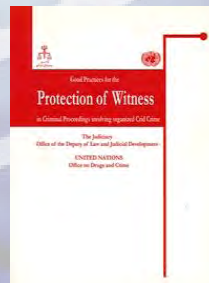
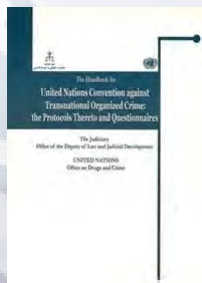
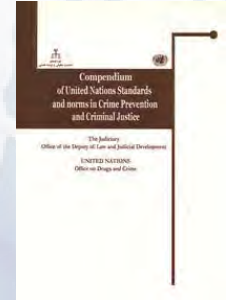
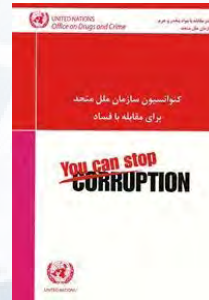
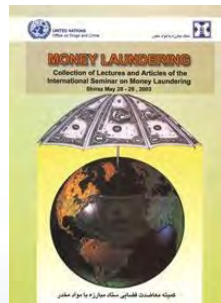
ژوئن ۲۰۱۱

برنامه همکاری اجرایی در جمهوری اسلامی ایران

دفتر کشوری مقابله با موادمخدر و جرم سازمان ملل متحد در ژوئن ۱۹۹۹ در تهران، جمهوری اسلامی ایران افتتاح گردید. طی این سالها این دفتر با همکاری دولت، ذینفعان جامعه مدنی و سایر دستاوردکاران، در زمینه کاهش تاثیر موادمخدر غیرقانونی و جرم در کشور مشارکت داشته است.

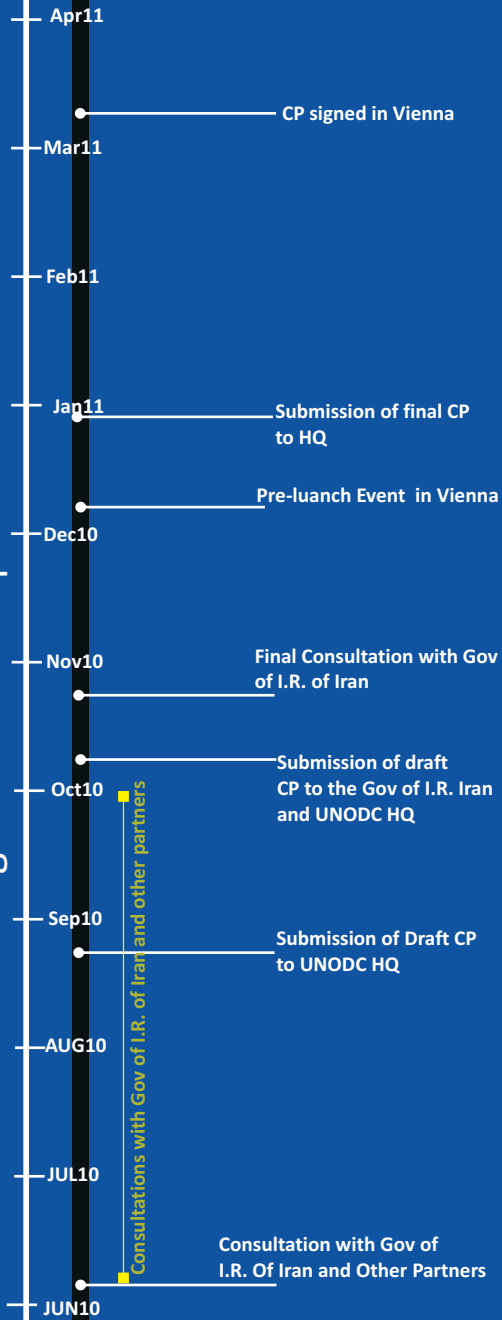
در سال ۲۰۱۰، دفتر مقابله با موادمخدر و جرم سازمان ملل متحد و دولت جمهوری اسلامی ایران در پی رایزنی با اعضای گروه "دابلین کوچک" و نماینده اتحادیه اروپا در تهران، به صورت مشارکتی طرح برنامه-ای چند جانبه در زمینه مساعدت فنی و همکاری در زمینه موادمخدر و جرم را برای دوره ۲۰۱۴-۲۰۱۱ تدوین نمودند.

هدف برنامه جدید کشوری دفتر مقابله با موادمخدر و جرم سازمان ملل متحد حمایت از تلاش های ملی در زمینه موادمخدر و جرم از دو طریق است: یکی ترویج استانداردهای سازمان ملل متحد و بهترین عملکردهای بین-المللی و دیگری تسهیل همکاریهای دوجانبه، منطقه ای و بین المللی با جمهوری اسلامی ایران.

روند شکل گیری برنامه و جدول زمانی ابتدای ۲۰۱۰ تا می ۲۰۱۱

Programme Development Timeline

برنامه کشوری دفتر مقابله با موادمخدر و جرم سازمان ملل متحد برای جمهوری اسلامی ایران حوزه فعالیت :

زیربرنامه شماره ۱- قاچاق مواد مخدر غیر قانونی و کنترل مرزها

زیربرنامه شماره ۲- کاهش تقاضای مواد مخدر و کنترل اچ-آی-وی

زیربرنامه شماره ۳ - جرم، عدالت و فساد

در هر يك از زیربرنامه-ها، برآیندهایی پیش-بینی شده است که هر يك بر اساس چندین برون داد و فعالیت که با همکاری دولت جمهوری اسلامی ایران و سایر شرکا در زمینه-های مختلف کاری به اجرا در خواهند آمد، طراحی شده-اند.

زیر برنامه ۱ : قاچاق مواد مخدر غیر قانونی و کنترل مرزها

موقعیت جغرافیایی جمهوری اسلامی ایران، خصوصاً مرزهای پرمنفذ شرقی با افغانستان و پاکستان، ایران را به گذرگاه اصلی مواد مخدر تبدیل کرده است. این مرز طویل ۱۸۵۴ کیلومتری از بیابان های خشک و مناطق کوهستانی تشکیل شده است. هر چند بنابر گزارشها ۱۲۰۰۰ پلیس مبارزه با موادمخدر و پلیس مرزی برای کنترل این مناطق به کار گرفته شده-اند، چالش-هایی مشهودی برای کنترل این محدوده وجود دارد.

قاچاق موادمخدر غیرقانونی برای توسعه اقتصادی و امنیت جمهوری اسلامی ایران يك معضل عمده بشمار مي آید. علاوه بر قاچاق هروئین و تریاک کشور با مشکلات جدیدی چون گرایش نو ظهور به تولید و قاچاق محرک های نوع آمفتامین روبرو است. بین سالهای ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۰ افزایش ناگهانی و گسترده در کشفیات متامفتامین کریستال با خلوص بالا (شیشه) ثبت شده است.

ساختار زیر-برنامه

تحت زیربرنامه اول، ظرفیت کنترل مرزها و ظرفیت کشور در جلوگیری از مواد مخدر غیر قانونی و پیش-سازهای شیمیایی از طریق ارائه مساعدت فنی و همکاری با مقامات مربوطه افزایش خواهد یافت.

همکاریهای دو جانبه، بین المللی و منطقه-ای، تحت این زیربرنامه، در چارچوب ابتکارات منطقه-ای و بین المللی موجود تقویت خواهند شد. مقامات کشوری نیز در راستای تسهیل اجرای ابتکار سه جانبه میان نیروهای مبارزه با مواد مخدر سه کشور افغانستان، ایران و پاکستان خصوصاً در سه حوزه، تأسیس دفاتر مرزی، تبادل اطلاعات/اطلاعات ویژه مبتنی بر تحقیقات و راه اندازی سیستم ارتباطی مرزی، پشتیبانی ویژه دریافت خواهند کرد. با توجه به موقعیت استراتژیک کشور، گفتگو و تبادل با جامعه گسترده-تر مبارزه با موادمخدر نیز تحت زیر-برنامه ۱ ارتقاء خواهد یافت.

زیربرنامه ۱ شامل دو برآیند است که از طریق اجرای شش پرونداد کلیدی اجرا خواهد شد.

زیر برنامه ۱: قاچاق مواد مخدر و مدیریت مرزی

برآیند ۲ - شناسایی و برخورد با شبکه های قاچاق مواد و جرائم سازمان یافته و اعضای موثر آنان

برونداد ۲-۱: ظرفیت تحقیقات مبتنی بر اطلاعات ویژه در نیروهای انتظامی ارتقاء یافته و فعال می شوند.

برونداد ۲-۲: واحد برنامه ریزی مشترک ارتقاء یافته و فعال می گردد

برآیند ۱- ارتقاء ظرفیت ملی در خصوص مدیریت مرزی و مبارزه با قاچاق مواد مخدر و روانگردان ها و پیش سازه های از طریق ابتکارات ملی، منطقه ای و بین المللی

برونداد ۱-۱: کمک به بهبود همکاری های ملی، منطقه ای و بین المللی با استفاده از همکاری های منسجم جهت مقابله با قاچاق مواد مخدر افغانستان، روانگردان ها و پیش سازه ها

برونداد ۱-۲ حمایت از ایجاد و گسترش مراکز پلیس رابط مرزی و فعال سازی آنان

برونداد ۱-۳: حمایت از ایجاد سیستم برقراری ارتباط مرزی، آزمایش و فعال سازی آن میان ایران/افغانستان و ایران/پاکستان

برونداد ۱-۴: حمایت از ارتقاء و فعال تر شدن دستگاه های اجرایی مقابله ای (نیروی انتظامی، گمرک ...)

زیر برنامه ۲ : کاهش تقاضای موادمخدر و کنترل HIV

با دارا بودن ۱.۲ میلیون جمعیت معتاد به مواد مخدر افیونی، معادل ۲.۲۶ درصد جمعیت ۱۵ تا ۶۴ سال، جمهوری اسلامی ایران یکی از کشورهایی است که به شدت از مشکل اعتیاد رنج می برد. رواج موادمخدر در برخی از زیر جمعیت ها مثل زنان و جوانان دلیل دیگری برای نگرانی است. شیوع اچ ای وی در بین مصرف کنندگان تزریقی و غیر تزریقی ۱۵ درصد از طریق استفاده از سوزن مشترک و بین ۳ تا ۶ درصد از طریق روابط جنسی است. آخرین ارقام مربوط به موارد ثبت شده اچ ای وی و ایدز بیش از ۲۱۰۰۰ مورد شناسایی شده را گزارش می دهد. حدود ۷۰٪ موارد ثبت شده عفونت از طریق تزریق مواد انتقال یافته است.

ساختار زیر برنامه

زیر برنامه ۲ قصد دارد سلامت عمومی را ارتقاء دهد؛ از اشخاص، خانواده ها و مجامع در برابر اعتیاد به مواد مخدر محافظت کند؛ و درمان و بازپروری مبتنی بر شواهد و همچنین پیشگیری، درمان و مراقبت از HIV و AIDS ارائه دهد. برنامه های کشوری کاهش تقاضای مواد، کنترل HIV و کاهش آسیب از طریق اقدامات علمی خاص در زمینه پیش گیری از مواد مخدر، درمان و باز توانی و حمایت یابی، پیشگیری، درمان و مراقبت از HIV/AIDS تقویت خواهند شد. در تمامی این زمینه ها، راهکارها عموماً گروه های آسیب پذیر را از طریق فعالیت های مشارکتی با همکاران داخلی و بین المللی مورد هدف قرار می دهد. همچنین مؤلفه ویژه ای برای تقویت ظرفیت سازمانهای غیر دولتی در زمینه کاهش تقاضای مواد و پیشگیری و مراقبت از اچ ای وی/ایدز طراحی شده است. همکاری جنوب-جنوب با نمایانند عملکرد مناسب مقامات جمهوری اسلامی ایران به کشور های با درآمد متوسط، و نیز کشور های در حال توسعه در زمینه درمانهای جایگزین تریاک و پیشگیری و کنترل اچ ای وی در محیط زندان تسهیل می شود. زیر برنامه ۲ شامل سه برآیند است که از طریق اجرای پانزده پرونداد کلیدی اجرا خواهد شد.

زیر برنامه ۲: کاهش تقاضای مواد و کنترل اچ ای وی

پرونداد ۳: کمک به اجرای برنامه های نوین مبتنی بر شواهد در حوزه کاهش تقاضا

پرونداد ۳.۱: کمک های فنی در توسعه خدمات پیشگیری و درمانی سوء مصرف روانگردان ها با تاکید بر محرک ها

پرونداد ۳.۲: کمک به توسعه امکانات درمانی و ارتقاء شیوه های درمانی متناسب با افزایش کمی و کیفی خدمات مراکز درمانی به منظور تسهیل در دسترسی گروه های آسیب پذیر

پرونداد ۳.۳: کمک به ارتقاء نقش رسانه ها در کاهش تقاضای مواد

پرونداد ۳.۴: کمک های فنی برای توسعه برنامه ادغام پیشگیری و درمان سوء مصرف مواد در نظام سطح بندی خدمات به تفکیک شهر و روستا

پرونداد ۲: بهبود دسترسی به روش های پیشگی خدمات درمان و مراقبت از اچ-ای-وی/ایدز در مصرف کنندگان تزریقی مواد شرکای جنسی آنان و زندانیان

پرونداد ۲.۱: کمک به تسهیل دسترسی مصرف کنندگان تزریقی اچ-ای-وی مثبت به خدمات پیشگیری، درمان و مراقبت اچ-ای-وی/ایدز

پرونداد ۲.۲: کمک به ارتقاء کمی و کیفی خدمات پیشگیری، درمان و مراقبت از اچ-ای-وی در زندان ها

پرونداد ۲.۳: افزایش آگاهی عمومی به منظور انگ زدایی مرتبط با اچ-ای-وی/ایدز

پرونداد ۲.۴: کمک به توانمندسازی و ظرفیت سازی علمی و ساختاری سازمان های مردم نهاد در پیشگیری و مراقبت از اچ-ای-وی/ایدز

پرونداد ۲.۵: کمک به ارتقای کمی و کیفی برنامه های پیشگیری از ابتلا به اچ-ای-وی در مصرف کنندگان تزریقی و همسران

پرونداد ۲.۶: کمک به دانش افزایی نیرو های مقابله ای (انتظامی و ...) در مورد اچ-ای-وی/ایدز

پرونداد ۱: حیثیت، اجرا و فعال سازی برنامه های مؤثرتر و جامعتر کاهش تقاضای مواد مخدر کنترل اچ ای وی و کاهش آسیب

پرونداد ۱.۱: افزایش اقدامات مبتنی بر شواهد پیشگیری اولیه از مصرف مواد

پرونداد ۱.۲: حمایت در جهت ارتقاء برنامه ریزی و سیاست گذاری برنامه های کاهش تقاضا

پرونداد ۱.۳: حمایت از برنامه های کاهش تقاضا با محوریت خانواده

پرونداد ۱.۴: حمایت از ارتقاء برنامه های پیشگیری و توانمندسازی کودکان در معرض خطر مواد (کار، خیابان و ...)

پرونداد ۱-۵: همکاری منطقه ای پیرامون پیشگیری و درمان مواد مخدر و اچ ای وی مرتبط با مصرف مواد مخدر

زیر برنامه ۳: جرم، عدالت جزایی و فساد

جمهوری اسلامی ایران با چالش جرایم سازماندهی شده داخلی و فراملی روبروست. فعالیتهای مربوط به قاچاق مواد مخدر و صادرات و واردات دیگر اقلام غیر مجاز منجر به بروز پولشویی و فساد شده است که این امر مانعی جدی برای توسعه به حساب می-آید. دولت به لزوم مقابله با جرایم عمده از طریق رویکرد هماهنگ در سطوح ملی و بین المللی اذعان دارد.

ساختار زیر برنامه

اهداف زیر برنامه ۳ تقویت ظرفیتهای ملی جهت مقابله با جرایم سازماندهی شده فراملی، پولشویی و فساد اداری می-باشند. نهادینه کردن و توانمند سازی در زمینه قانونگذاری مباحث مرتبط به کنوانسیونهای سازمان ملل متحد در مورد جرائم سازماندهی شده فراملی، بویژه مبارزه با پولشویی، تروریسم اقتصادی، و معاضدت قضایی به اجرا در خواهد آمد. در این رابطه همکاریهای منطقه-ای - از جمله میان جمهوری-های اسلامی افغانستان، ایران و پاکستان - و بین المللی تسهیل خواهند شد.

این زیر برنامه همچنین تلاش های ملی در خصوص تاسیس رژیم مبارزه با فساد موثر، مسئول و یکپارچه، هم راستا با کنوانسیون مبارزه با فساد سازمان ملل متحد را از طریق ارائه کمک های فنی در زمینه های قانونگذاری، ساختارچینی و ظرفیت سازی، حمایت خواهد کرد. علاوه بر این يك ابتكار نوآورانه توسط UNODC و با همکاری دفتر علمی، فرهنگی، آموزشی سازمان ملل متحد (UNESCO) به منظور ارتقا تلاشهای ملی در جهت مقابله با قاچاق اموال فرهنگی، آثار هنری و عتیقه جات هم-راستا با کنوانسیون سازمان ملل در مورد جرایم سازمان یافته فراملی راه اندازی خواهد شد. زیر برنامه ۳ شامل سه برآیند است که از طریق اجرای ۹ برون داد کلیدی اجرا خواهد شد.

زیر برنامه ۳: جرم، عدالت جزایی و فساد

پروانه ۱:

چارچوب قانون و تقنینی مربوط به کنوانسیون مبارزه با جرم سازمان یافته ي سازمان ملل متحد، هم گام با همکاری منطقه اي و ب المللي برقرار گردیده و جاري شده باشند.

پرونده ۱.۱: ایجاد ارتقای ظرفیت قانونی و تقنینی (مربوط به کنوانسیون مبارزه با جرم سازمان یافته ي سازمان ملل متحد)

پرونده ۱.۲: بهبود ظرفیت نهادهای مبارزه با پول شویی و تامین مالی تروریسم

پرونده ۱.۳: ترویج معاضدت قضایی در سطح ملی، گسترش همکاری در سطح منطقه ای و زیر منطقه ای (تحت برنامه منطقه ای دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل متحد مربوط به افغانستان و کشورهای همسایه)

پروانه ۲:

اجرای مکانیزم ها و راه حل هاي موثر براي مقابله با فساد مربوط به کنوانسیون مبارزه با فساد سازمان ملل متحد توسط نهاد های ملی مبارزه با فساد

پرونده ۲.۱: وضع قانون و تاسیس نهاد مبارزه با فساد با توجه به کنوانسیون مبارزه با فساد سازمان ملل متحد

پرونده ۲.۲: ارتقای بیشتر شفافیت و پاسخگویی نظام مبارزه با فساد مالی

پرونده ۲.۳: بهبود ظرفیت نهادهای پیشگیری، کشف و کنترل فساد مالی

پروانه ۳:

مبارزه با قاچاق دارائی های فرهنگی، ه ی و عتیقه جات توسط اولیای امور ملی با توجه به استانداردهای بین المللی

پرونده ۳.۱: همکاری تقنینی برای اجرای کنوانسیون مبارزه با جرم سازمان یافته ي سازمان ملل متحد در رابطه با محافظت از دارائی های فرهنگی، هنری و عتیقه جات

پرونده ۳.۲: بالا بردن آگاهی، ایجاد سازمان و هماهنگی بین وزارت دادگستری، قوه قضاییه، اجرای قانون، سازمان میراث فرهنگی، واحد اطلاعات مالی، نهادهای آکادمیک و بخش خصوصی

پرونده ۳.۳: ارتقای ظرفیت معاضدت قضایی /نهاد مسنول (ماده ۱۸ کنوانسیون مبارزه با جرم سازمان یافته ي سازمان ملل متحد) برای باز یافت مصنوعات فرهنگی قاچاق / دزدیده شده

گروه دابلین کوچک

برنامه کشوری UNODC در جمهوری اسلامی ایران با همکاری نزدیک گروه دابلین کوچک طراحی شد. گروه دابلین کوچک یکی از شرکای کلیدی UNODC در جمهوری اسلامی ایران است.

گروه دابلین کوچک یک کارگروه مشاوره-ای غیر رسمی و انعطاف-پذیر است که در بحث مقابله با مواد مخدر فعالیت دارد. این گروه در تهران شامل نمایندگان سفارتخانه-های، استرالیا، کانادا، اعضا اتحادیه اروپا، ژاپن، نروژ، UNODC، و همچنین چند عضو ناظر از جمله فدراسیون روسیه و ترکیه می-باشد.

در حال حاضر، آلمان ریاست گروه دابلین کوچک در جمهوری اسلامی ایران را بر عهده دارد. دفتر UNODC در جمهوری اسلامی ایران، این گروه را از لحاظ تخصصی و فنی حمایت و به عنوان دبیرخانه گروه عمل می-کند.

مدیریت و اجرا

کمیته راهبردی برنامه

این کمیته-ها که از نمایندگان شرکای اجرایی ملی و UNODC تشکیل می-شوند که بر مسیر و روند اجرای فعالیتهای زیربرنامه-ها نظارت راهبردی اعمال خواهند کرد. کمیته-های راهبردی زمینه ارتباط بهتر میان UNODC و هم‌تایان دولتی را جهت ارائه نظارت راهبردی و تعیین مسیر فعالیتهای زیربرنامه فراهم خواهند آورد.

کمیته فنی برنامه

برای هر زیربرنامه یک کمیته فنی برنامه (PTC) تعیین شده است، که اعضای آن شامل کارشناسان ارشد هم‌تایان ملی و UNODC می-باشد. کمیته-های فنی هر دو ماه یکبار یا بر حسب نیاز تشکیل خواهند شد و به عنوان بازوی فنی کمیته-های راهبردی عمل خواهند کرد.

نظارت و ارزیابی

نظارت و ارزیابی موثر برنامه کشوری توسط دولت جمهوری اسلامی ایران و UNODC انجام خواهد شد. نظارت و ارزیابی در سطح برنامه، بر تحلیل دستاوردها و نتایج برنامه تمرکز خواهد داشت. ظرفیتهای نظارت و ارزیابی میان پرسنل UNODC و شرکای اجرایی تأمین و تقویت خواهند شد.

شرکای کلیدی UNODC

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران همتای رسمی UNODC و تسهیل کننده فعالیتهای آن در کشور می-باشد.

ستاد مبارزه با مواد مخدر، شریک کلیدی UNODC در امر مقابله با مواد مخدر است که نهاد ملی اصلی تصیم-گیری در این زمینه می-باشد. ستاد مبارزه با مواد مخدر و وظیفه هماهنگی چندین نهاد ملی و وزارتخانه را بر عهده دارد. سرپرستی آن بر عهده رییس جمهور کشور است که از جانب خود دبیرکل ستاد را منصوب می-کند.

دیگر شرکای اجرایی ملی UNODC در زمینه مقابله با قاچاق مواد مخدر، پلیس مبارزه با مواد مخدر و گمرک ایران هستند.

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان تامین اجتماعی، سازمان زندانها، وزارت آموزش و پرورش، موسسات آموزشی و تحقیقاتی، شرکای ملی UNODC در زمینه کاهش تقاضای مواد مخدر و کنترل HIV/AIDS هستند.

شرکای UNODC در زمینه پیشگیری از جرم، فساد و اجرای عدالت، قوه قضاییه، سازمان زندانها، وزارت امور اقتصادی و دارایی، واحد اطلاعات مالی، وزارت دادگستری، شورای عالی مقابله با پولشویی، دبیرخانه مقابله با پولشویی، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و جهانگردی، پلیس، گمرک، و سازمان بازرسی کشور می-باشند.

مواد مخدر، جرائم سازمان یافته و فساد، سلامت، بایرداری و توسعه را در بسیاری از مناطق دنیای امروز مورد تهدید قرار داده اند. رویارویی با این چالشهای جهانی یک مسئولیت مشترک است. دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل متحد در این میان نقش تعیین کننده ای به عنوان کارگزار امین ایفا می کند که در جهت دست یافتن به سلامت و بهداشت کارهای مقابله ای مبتنی بر حقوق بشر به کشورهای عضو سازمان ملل متحد یاری می رساند.

یوری فدوتوف

مدیر اجرایی دفتر مقابله با مواد مخدر سازمان ملل متحد

ژوئن ۲۰۱۱

تهران - میدان ونک- خیابان ونک- خیابان ارم - بن بست بهشت- پلاک دو

تلفن: ۸۸۸۷۸۳۷۷ شماره: +۹۸ ۲۱ ۸۸۷۹۶۷۰۰ پست الکترونیک:

fo.iran@unodc.org

وب سایت: <http://www.unodc.org/islamicpublicofiran>